

Woorden vallen zonder vleugels

*Woorden vallen zonder vleugels
en als er woorden vallen,
dalen zij met z'n allen af,
niet woordeloos
maar waardeloos
in hun graf.*

*Kan je de taal vermoorden?
De taal als kleurloze woorden
die onbegrepen rondhangen
als hanggroeplettergrepen.*

*Ik tover woorden tot een spreuk.
Zij worden een luchtig geheel,
licht, zwaar, dan weer doodleuk
als letters op een bezemsteel.*

GEDICHT: MAARTEN WILLEMS

Sans ailes les mots tombent

*Sans ailes les mots tombent
et lorsque des mots tombent,
ils descendent tous ensemble,
pas en silence
mais sans valeur
dans leur tombe.*

*Peut-on tuer la langue ?
La langue en tant que mots insipides
qui s'attardent incompris comme
des groupes de syllabes qui traînent.*

*Je change les mots en adage.
Ils deviennent un ensemble frivole,
léger, lourd, et de nouveau pince-sans-rire
comme des lettres sur un manche à balai.*

VERTALING: PASCALE DE MARI

Dit gedicht en de vertaling zijn gepubliceerd in de tweetalige dichtbundel "Woorden vallen zonder vleugels" (2011) van Maarten Willems. Alle gedichten van deze bundel zijn van Maarten Willems en ik heb ze allemaal in het Frans vertaald.

Volgens mij moet de vertaling van een gedicht ook een gedicht op zich zijn, en net zo prachtig als het origineel worden. Dat betekent geen afbreuk doen aan het ritme, de vorm en de betekenis. In bovenstaande gedicht heb ik zo min mogelijk concessies aan de vorm gedaan.

Waar het letterlijk kon, vertaalde ik letterlijk. Waar letterlijk vertalen niet kon, zocht ik naar oplossingen. Zo is bijvoorbeeld het grappige "... hanggroeplettergrepen." "... des groupes de syllabes qui traînent." geworden. In het Nederlands zag ik de woorden rondhangen zoals jongeren kunnen rondhangen.

Om oplossingen te vinden, geef ik mijn fantasie de vrije loop en probeer ik de woorden in beelden te zien.

Bij het vertalen, heb ik het geluk gehad om met de dichter te kunnen overleggen en voor hem waren de klank en de ritme belangrijker dan het rijmen. Daarmee verviel een moeilijkheid, namelijk het rijmen.

Om de klank en het ritme te handhaven, heb ik de woordvolgorde van het eerste vers omgedraaid en "Woorden vallen zonder vleugels" is daardoor "Sans ailes les mots tombent" geworden.

Pascale de Mari is Française, opgegroeid in Zuid-West Frankrijk en studeerde af in Rechten, specialisatie Verzekeringsrecht, aan de Universiteit van Poitiers (Frankrijk). In 1991 is ze naar Nederland geëmigreerd. Ze werd in 2003 beëdigd als vertaalster Frans en in 2007 haalde ze haar Bachelor of Translation. Naast commerciële en juridische vertalingen, doet ze ook literaire vertalingen (onder andere gedichten en romans) en naar dat laatste gaat haar voorkeur uit.

Ook een vertaald gedicht laten publiceren? NGTV-leden kunnen een door hen vertaald gedicht ter publicatie aanbieden. Deze vertaling dient vergezeld te gaan van een bespreking door de vertaler waarin wordt aangegeven welke moeilijkheden werden ondervonden bij de vertaling. Lever bij de vertaling ook de originele versie in de brontaal en een bronvermelding aan. De bijdragen kunnen worden gemaild naar redactie@ngtv.nl.